

Yttrande om remiss om förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol (S2025/01618)

Inledning

Förenklingsrådet föreslår ändring av alkohollagen (2010:1622). Kravet på att ett serveringsställe ska ha eget kök i anslutning till en serveringslokal samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat föreslås tas bort. Kravet på lämpligt antal sittplatser och yta som får tas i anspråk av drinkbarer föreslås också tas bort. Kravet på att tillhandahålla tillredd mat vid catering bör kvarstå men kravet på eget kök föreslås tas bort, samt att vissa förtydliganden görs avseende lokalbegreppet i alkohollagen. I övrigt föreslår Förenklingsrådet inga ändringar eller lättnader i alkohollagen, utan övriga krav för beviljande av serveringstillstånd till allmänheten kvarstår. Förslagen om ändring i alkohollagen bedöms ge individrelaterade och samhällsekonomiska konsekvenser. Borttagande av matkrav, samt minskade kostnader för restaurangbranschen, förväntas öka konkurrensen, fler företag etablerar sig och ger därmed ett ökat alkoholutbud. Ökad alkoholkonsumtionen leder till folkhälsoeffekter både på individ- och befolkningsnivå samt ett ökat ianspråktagande av samhällstjänster, vilket inte är önskvärt.

Länsstyrelsen i Uppsala län är positiv till de regelförenklingar för företag som Förenklingsrådet föreslår under förutsättning att en mer omfattande folkhälsopolitisk analys görs och att en ökad tillsyn säkerställs.

5 Överväganden och förslag

Länsstyrelsen svarar på utredningens tre förslag om ändringar i alkohollagen. Förslagen som Förenklingsrådet presenterar bedöms medföra kostnadsbesparingar för restauranger och gynna

företagsamhet i branschen, och därmed också tillväxten.

Länsstyrelsen välkomnar förslag om förenkling för företag. Förslagen bedöms ha en positiv inverkan på restaurangbranschens utveckling och kan ge möjlighet för nya affärskoncept, underlätta för mikroföretag och bidra till fler arbetstillfällen.

Slopat krav på tillagad/tillredd mat i eget kök i anslutning till serveringslokal medför kostnadsbesparingar genom minskade inventarieinvesteringar och minskat matsvinn. Det ger restauranger större frihet att själva bestämma vad och när som något ska serveras, samt att planera bemanning utifrån behov och efterfrågan. Redan etablerade restaurangföretag kan växa och nya etableras. Nya arbetstillfällen skapas, speciellt för unga som kombinerar med studier eller fungerar som en första anställning på arbetsmarknaden. Ökad konkurrens på marknaden ger ökat utbud i form av variation av serveringsställen. Besöksnäringen i Uppsala län gynnas av ett diversifierat utbud. Mindre aktörer har lättare att etablera sig på marknaden.

Slopat krav på lämpligt antal sittplatser och yta för drinkbarer medför lätnader. Tolkning av vad som är "rätt" antal sittplatser i förhållande till bar- eller ståplatser är svårtolkat. Det finns idag inte heller någon garanti att gäster som intar alkohol också äter mat i samband med det. Även om en förändring i alkohollagen gällande regler kopplat till slopat matkrav och lokalens storlek och antal sittplatser föreslås, så kvarstår övriga krav (som personlig och ekonomisk lämplighet) för beviljande av serveringstillstånd. Det åligger fortsättningsvis också företagen att säkerställa att alkoholkonsumtionen på serveringsstället sker under ordnade former och med god överblickbarhet och kontroll.

Slopat krav på eget kök för cateringföretag och förtydligande av lokalbegreppet medför även det lätnader i administration och kostnadsbesparingar.

6 Konsekvenser

Länsstyrelsen anser att en eventuell förändring av alkohollagen bör föregås av en utökad konsekvensanalys där folkhälsorelaterade aspekter samt barnperspektivet beaktas ytterligare.

Länsstyrelsen bedömer att utredningen inte tagit tillräcklig hänsyn till argumenten för den nationella folkhälsopolitikens- och ANDTS-strategins målbambitioner eller barnkonventionen. Det stödjande arbete som Länsstyrelsens gör för att minska medicinska och

sociala skador orsakade av alkohol, och skyddet för barn och unga genomsyras av dessa folkhälsoperspektiv.

Lättnader i alkohollagen medför farhågor om risker för särskilt sårbara grupper av individer i samhället. Ett ökat utbud av barer, pubar och nöjesrestauranger utan koppling till matservering skapar enklare tillgång till alkoholdrycker, och utan matförtäring en risk för snabbare berusningseffekt. Det ökade utbudet får inte vara på bekostnad av människors säkerhet, barns utveckling eller skyddet mot våld, psykisk ohälsa och beroende. Åtgärder som begränsar tillgängligheten till alkohol är en grundläggande hörnsten i det förebyggande arbetet. Det bygger på kunskapen om att tillgängligheten till alkohol är av betydelse för konsumtionen och omfattningen av de skador alkoholen kan orsaka.

Att beakta i detta sammanhang är också, förutom negativa aspekter ur ett individperspektiv, ett samhällsperspektiv kopplat till trygghet och hälsa. Ökad alkoholkonsumtion generellt i samhället korrelerar till ett större ianspråktagande av samhällstjänster relaterade till alkoholrelaterad vård/omsorg och alkoholrelaterade brott.

Länsstyrelsen ser också att fler serveringsställen kommer att behöva kontrolleras. Kommunerna och polisen kommer också att behöva anpassa den yttre tillsynen till nya typer av serveringsställen. Antal ansökningar och behoven av tillsyn kommer att öka vilket innebär en ökad belastning för kommunernas handläggare och även för Länsstyrelsen i sin roll att ge stöd och vägledning. Det är extra utmanande för mindre kommuner som redan idag är hårt belastade. Länsstyrelserna får om det blir en förändring en extra viktig uppgift att ge ett stöd till kommunerna för att tillsynens ska bli likvärdig. Förutsättningar för en stärkt tillsynskapacitet hos kommuner, polisen och länsstyrelserna måste säkerställas för att motverka ökade risker för folkhälsan, utsattheten för sårbara grupper och kriminell verksamhet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med strateg regional tillväxt Maria G Axelsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Kristina Jansson, enhetschefer Anna Silver och Tony Engström samt handläggare Anna Haid, Lena C Jonsson och Ted Bergman Björk medverkat. Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.